

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 643/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], a [REDACTED] zastúpených JUDr. Mgr. Viktorom Balákom, advokátom, Povstania 15, Rimavská Sobota, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 40Ek/1487/2018 z 21. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. novembra 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu v exekučnom konaní, ktoré navrhujú zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Neodkladným opatrením Okresného súdu Zvolen z 21. augusta 2018 bola sťažovateľom uložená povinnosť umožniť žalobcom a osobám, ktoré pre nich realizujú stavebné práce, vstup na pozemok sťažovateľov na vykonanie stavebných prác po dobu najviac 18 pracovných dní. Sťažovatelia si túto povinnosť dobrovoľne nespĺnili, a preto žalobcovia v novembri 2018 podali návrh na vykonanie exekúcie, na základe ktorého v decembri 2018 okresný súd poveril exekútora vykonaním exekúcie. Ani po doručení upovedomenia o začatí exekúcie sťažovatelia vstup žalobcom neumožnili. Exekútor preto podľa § 192 Exekučného poriadku vydal exekučné príkazy, ktorými sťažovateľom uložil pokuty 3. februára 2020 5 000 eur a 24. februára 2020 10 000 eur. Tomu predchádzali výzvy na splnenie povinnosti z 13. januára 2020 a 3. februára 2020. Vydanie exekučných príkazov exekútor odôvodnil tým, že 3. februára 2020 a opakovane 24. februára 2020

bol uskutočnený výkon rozhodnutia aj za prítomnosti oprávneného a v oboch prípadoch bolo zistené, že sťažovatelia neplnia povinnosť uloženú exekučným titulom.

3. Sťažovateľka 2 podala exekútorovi návrh na zrušenie exekučných príkazov, ktoré exekútor postúpil na rozhodnutie okresnému súdu. Poukázala na to, že len oprávnení môžu určiť začiatok výkonu stavebných prác, čo však pred výzvami neurobili. Poukázala na zápisnicu z 30. januára 2019, v ktorej oprávnení žiadali o odklad exekúcie počas zimy, keď nemožno vykonať stavebné práce. Preto exekútor postupoval bez súčinnosti oprávnených. Oprávnení k tomuto návrhu uviedli, že s exekútorom komunikujú a sami mu oznámili, kedy by mohli byť stavebné práce vykonávané. Exekútor uviedol, že výzvy na splnenie, ktoré predchádzali vydaniu exekučných príkazov, neboli povinné a nemajú vplyv na zákonnosť exekučného príkazu, keďže sťažovatelia sú povinní plniť aj bez výzvy. Termíny plnenia boli stanovené po dohovore s oprávnenými. Pokuty, aj čo sa týka výšky, považuje za primerané vzhľadom na okolnosti veci, keď sťažovatelia vytvárali obštrukcie a na stavbe rodinného domu hrozili škody.

4. Okresný súd návrh na zrušenie exekučných príkazov uznesením vyššieho súdneho úradníka zamietol, keďže začiatok realizácie prác určil exekútor po dohovore s oprávneným a sťažovatelia uloženú povinnosť i tak nespĺnili. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia sťažnosť. Tvrdili, že súd nebol oprávnený rozhodnúť o ich návrhoch na zrušenie exekučných príkazov. Tiež namietli, že z exekučného príkazu z 24. februára 2020 vyplýva, že druhá výzva na splnenie z 3. februára 2020 bola sťažovateľovi 1 doručená 28. februára 2020, a preto je exekučný príkaz antedatovaný. Tiež namietali účelovosť tvrdenia, že začiatok stavebných prác bol určený po dohovore s oprávnenými, keďže to odporuje návrhu oprávnených na odklad exekúcie počas zimných mesiacov.

5. O sťažnosti rozhodol okresný súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením. Uviedol, že možnosť vyššieho súdneho úradníka rozhodnúť o návrhu na zrušenie exekučných príkazov vyplýva z jeho rozhodnutia z 28. februára 2023. Vo vzťahu k dátumu vydania druhého exekučného príkazu uviedol, že sťažovateľke 2 bola druhá výzva na plnenie doručená 20. februára 2020, a preto mohla povinnosť splniť nezávisle od sťažovateľa 1 a obaja museli už na základe prvej výzvy na splnenie vedieť o tom, že oprávnení chcú začať realizovať stavebné práce. K tvrdeniu, že oprávnení neurčili začiatok stavebných prác, ktoré nemali byť vykonávané v zime, poukázal na odôvodnenie uznesenia vyššieho súdneho úradníka, z ktorého vyplýva, že oprávnení oznámili exekútorovi termín, kedy sú schopní zabezpečiť stavebné práce, a na tento deň exekútor aj určil výkon exekúcie. Súd zoberal do úvahy, že oprávnení požiadali o nevykonávanie exekúcie počas zimných mesiacov, avšak ak oprávnení zabezpečili stavebné práce na určitý deň, hoc aj vo februári, exekútor postupoval správne, ak vyzval sťažovateľov na splnenie povinnosti a následne pri nespĺnení ich povinnosti im správne uložil pokutu.

III.

6. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti napádajú postup okresného súdu, ktorý mal posúdiť tvrdenia sťažovateľov arbitrárne a bez náležitého odôvodnenia. Namietajú, že návrh na zrušenie exekučných príkazov exekútor nesprávne posúdil ako návrh na zastavenie exekúcie a vec postúpil okresnému súdu. Ďalej namietajú, že exekučný príkaz z 24. februára 2020 je antedatovaný, a to, že oprávnení neoznámili začatie realizácie stavebných prác, pretože v exekučnom spise nie je o tom žiaden

záznam a oprávnení žiadali, aby sa práce v zime nevykonávali. Takisto sťažovatelia dodávajú, že pozemok bol prístupný cez malú bráničku, čo nebral do úvahy ani súd ani súdny exekútor.

IV.

7. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

8. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Právne závery všeobecných súdov sú predmetom kontroly zo strany ústavného sudu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neutržateľné (IV. US 43/04).

9. Vo vzťahu k námietke nedostatočného odôvodnenia uznesenia treba uviesť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07, II. ÚS 200/09). Rovnako podľa Európskeho súdu pre ľudské práva súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať tie dôvody, na ktorých sa zakladajú (rozsudok García Ruiz proti Španielsku). Rozhodné teda je, aby sa súd v odôvodnení vždy vysporiadal s kľúčovými argumentmi strán. Okresný súd sa v napadnutom rozhodnutí dostatočne vysporiadal s argumentáciou strán, keďže sa stotožnil s argumentáciou vyššieho súdneho úradníka, nemusel svoje rozhodnutie odôvodniť (§ 202 ods. 2 Exekučného poriadku), túto argumentáciu však napriek tomu ešte ďalej podporil vlastnými úvahami.

10. Vo vzťahu k ďalším námietkam sťažovateľa je potrebné najskôr uviesť, že ústavný súd nemôže pristupovať k ochrane ústavných práv formalisticky, ale musí skúmať, či medzi namietaným pochybením súdu a tvrdeným porušením ústavného práva existuje súvislosť. Skúma, či namietané procesné pochybenie mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia a či v dôsledku namietaného pochybenia vôbec mohlo dôjsť k porušeniu ústavných práv sťažovateľov. Tiež treba zdôrazniť, že okolnosti odôvodňujúce existenciu tejto súvislosti musia vyplývať z ústavnej sťažnosti.

11. Vo vzťahu k námietke, že návrh na zrušenie exekučných príkazov adresovaný exekútorovi bol nesprávne postúpený exekútorom súdu, ktorý o ňom rozhodol, treba uviesť, že povinnosť vyššieho súdneho úradníka rozhodnúť o návrhu na zrušenie exekučných príkazov vyplýva z uznesenia z 28. februára 2023, ktorým bola vyššiemu súdnemu úradníkovi uložená povinnosť rozhodnúť o tomto návrhu sťažovateľov. Sťažovatelia adresovali návrh na zrušenie exekučných príkazov exekútorovi, ktorí vzhľadom na to, že považoval svoj postup, ktorým exekučné príkazy vydal, za správny, postúpil vec súdu. O tomto návrhu v prípade, že mu nechcel vyhovieť, nemohol rozhodnúť sám, keďže takáto právomoc nevyplýva zo žiadneho ustanovenia Exekučného poriadku. Preto jeho postup možno považovať za správny a nijako nezasahujúci do ústavných práv sťažovateľov.

12. K argumentácii sťažovateľov, že exekučný príkaz z 24. februára 2020 nemohol byť v tento deň vydaný, pretože sa v ňom uvádza, že výzva na plnenie z 3. februára 2020 bola sťažovateľovi 1 doručená až 28. februára 2020, treba uviesť, že sťažovateľ 1, ktorého sa táto námietka týka, ani

nepodal návrh na zrušenie exekučných príkazov. Návrh na zrušenie exekučných príkazov podala len sťažovateľka 2, ktorej však obe výzvy na splnenie boli doručené pred vydaním exekučného príkazu a ktorá tak bola vopred oboznámená o dňoch realizácie stavebných prác.

13. Zo žiadneho ustanovenia Exekučného poriadku nevyplýva, že exekútor má povinných dodatočne vyzvať na dobrovoľné plnenie, tak ako to urobil exekútor opakovane vo veci sťažovateľov. Povinní sú vyzvaní na dobrovoľné plnenie v upovedomení o začatí exekúcie. Preto doručenie výzvy na splnenie sťažovateľovi 1 28. februára 2020 až po samotnom uskutočnení výkonu rozhodnutia 24. februára 2020 nemôže predstavovať zásah do jeho ústavných práv. Šlo o úkon, ktorý exekútor ani nemusel vykonať. Možno rozumieť argumentácii sťažovateľov o pochybnostiach, keď bol exekučný príkaz vydaný, no na prijatie záveru o porušení ich práv by muselo byť preukázané, že práve táto skutočnosť viedla k negatívnemu zásahu do ich práv. K tomu treba doplniť, že sťažovatelia od vykonateľnosti neodkladného opatrenia v septembri 2018 nespĺnili uloženú povinnosť a neumožnili oprávneným vstup na ich pozemok. Žalobcovia tak boli nútení iniciovať exekučné konanie. Práve pre nerešpektovanie súdneho rozhodnutia sa sťažovatelia ocitli nielen v spore o právo, ale aj v exekúcii. Sťažovatelia nespochybnili to, že dobrovoľne povinnosť nespĺnili. Strohé tvrdenie sťažovateľa 1, že predsa bol vstup na pozemok možný cez malú bráničku, nemožno považovať za relevantné. Jednak preto, že túto námietku použil až v ústavnej sťažnosti, no i preto, že prechod cez malú bráničku môže byť sotva postačujúci pre stavebnú mechaniku.

14. V tomto kontexte je potrebné uviesť, že koncepcia exekúcie na nepeňažné plnenie, ktoré je nezastupiteľné, nie je nastavená satisfakčne, teda smerom k uspokojeniu oprávneného, ale sankčne, teda k postihnutiu povinného, čo predpokladá ukladanie pokút povinnému prostredníctvom exekučných príkazov. Týmto východiskom sa nelegitimizujú prípadné nedostatky exekučného príkazu, no posúdenie ústavnej súladnosti nemožno rozširovať na akékoľvek formálne nedostatky.

15. Vo vzťahu k poslednej námietke sťažovateľov, podľa ktorej oprávnení neoznámili začatie realizácie stavebných prác, treba uviesť, že ani posúdenie týchto skutočností okresným súdom nie je arbitrárne a nepredstavuje vybočenie z prípustných medzí výkladu. Len samotná skutočnosť, že o dohovore o začatí stavebných prác medzi exekútorom a oprávnenými nie je záznam v spise, nemôže predstavovať porušenie základných práv sťažovateľov. Oprávnení aj súdny exekútor zhodne potvrdili, že konali po vzájomnej dohode. Záznam o žiadosti oprávneného o nevykonávaní exekúcie počas zimných mesiacov je z januára 2019 a nemožno vylúčiť, že v januári 2020 bolo možné práce vykonať. Žiadosť oprávneného z januára 2019 nie je spôsobilá viesť k záveru o nezákonnosti exekučného príkazu. Navyše, je potrebné dodať, že tretí termín začatia stavebných prác bol stanovený ešte na 27. máj 2020, kedy sťažovatelia vstup na pozemok znova neumožnili.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu